

σου! Νά, πού καί παιδάκια πέντε χρονῶνε δουλεύουνε μαζί μας!

Καί τονὲ φίλησε. Μιά μέρα πού τὸ παιδάκι αὐτὸ θὰ μεγαλώσει καί θὰ μάθει ποιὸς εἶτανε ὁ ἄθροπος πού τὸ φίλησε, θὰ μπορεῖ νὰ καμαρώνει γι' αὐτό, ὅπως σήμερα καμαρώνει κι ὁ πατέρας του πού ἕνας τέτιος πατριώτης κ' ἕνας τέτιος πρωτεργάτης τῆς Ἰδέας τὸν τιμᾶει μὲ τὴν πολυτίμητη φίλια του.

— Πῶς τὰ περάσατε στὴν Πόλη; τονὲ ρώτησα.

— Μέρεις χαρισάμενες, ὅπως σοῦ τὰ γράφει κι ὁ ἌκροΠολίτης στὸ σημερινό του τὸ γράμμα. Δουλεύουν ἐκεῖ στὰ γερά, δουλεύει ὁ Φωτιάδης, δουλεύει ὁ Σιώτης, δουλεύουν ὅλοι τους, μονιασμένοι, ἀδερφωμένοι, καί ἡ Ἰδέα ξαπλώνεται κ' ἡ φωτιά ἀνάθει ἀπ' ὅλες τις μεριές. Δὲν ξέρω ἐδῶ...

— Ἐδῶ εἴμαστε πολλοὶ καπεταναῖοι· κάθε δημοτικιστὴς καί καπετάνιος· ἄσ' τα! Ρέμπελη δουλιά, μπερμπάντικη!...Γιὰ τὴν Πόλη μίλα μου.

— Ἐκεῖ πειθορχοῦνε, γι' αὐτὸ καί κερδίζουνε κάθε μέρα καί καινούριους ὀπαδοὺς! Ἦρθανε τόσοι καί τόσοι νὰ χαιρετήσουν τὸν Πάλλη καί μένα, κ' ὄχι μοναχὰ ἀπὸ τὴν Πόλη μέσα, μὰ κι ἀπὸ τὰ χωριά γύρω, κι ἀπὸ μακρινὰ χωριά, κι ὅλοι δασκάλοι κ' ἐπιστήμονες κ' ἐμπόροι καί κάθε λογῆς ἄθροποι, πού νὰ σοῦ πῶ τὴν ἀλήθεια δὲ δυσκολεύτηκα νὰ πιστέψω πὼς ἡ μέρα τῆς τελιωτικῆς τῆς νίκης δὲν εἶναι καί πολὺ μακριά.

— Ἐπειτα πῆγατε στὴ Μυτιλήνη;

— Ναι, στὴ Μυτιλήνη καί στὴ Σμύρνη. Καί κεῖ γίνεται δουλιά σοβαρή. Δὲν περιμέναμε νὰ βροῦμε τόσοσους δικούς μας, κι ὅλους διαλεχτούς. Ὁ Ἄλβανός, ὁ δάσκαλος, στὴ Μυτιλήνη κι ὁ Σάκκης ὁ γιατρός κι ὅλ' οἱ ἄλλοι πού ἤρθανε νὰ μᾶς χαιρετήσουν, ἀφοσιωμένοι ὅλοι τους ὀλόψυχα στὴν Ἰδέα. Στὴ Σμύρνη πάλι γνωρίσαμε τὸν Ἀναστασιάδη τῆς «Ἡμερησίας», καλόκαρδο παιδί καί δημοτικιστὴ, κι ἄλλους πολλούς, παραπολλούς, πού φυλάω τίς κάρτες τους στὴν τσέπη μου. Νά σοῦ πῶ καί κάτι πού μοῦ συνέβηκε χτές τὸ μεσημέρι στὴ Σμύρνη. Καί πούτρωγα σὲ κάπιο ξενοδοχεῖο, ὅσο νάρθει ἡ ὥρα νὰ μπαρκαριστῶ στὸ βαπόρι, μὲ ζυγώνει ἕνας νέος, μοῦ ἀρπάζει τὸ χέρι καί μοῦ τὸ φιλεῖ. «Τὸ νομά μου Σπύρος Κοντολέος ἀπὸ τὸ Καίρο, μοῦ λέει, κι εἶμαι δημοτικιστὴς». Νά, πού τὸ ἐπίθετο «Δημοτικιστὴς» κατάντησε πιά τίτλος τιμῆς.

Καί ξανάπε τὰ λόγια τοῦ Ζολᾶ, τάγαπημένα του

— Μιὰ καί βγεῖ στὸ διάβα της ἡ Ἀλήθεια, τίποτις δὲν τὴ σταματᾶ.

Ἄνταμώσχμε καί τὸν Παλαμᾶ καί οἱ λίγες στιγμῆς πού πέρασα μὲ τὴ διαλεχτὴ συντροφιά τους στὸ ξενοδοχεῖο θὰ μοῦ μείνουν ἀξέχαστες, ὅπως ἀξέχαστες μοῦ μείνανε καί οἱ ὥρες πού πέρασα μιὰ γλυκιὰ βραδιά τοῦ περασμένου καλοκαιριοῦ στὴν Κηφισσιὰ μὲ τὴν ἴδια χρυσὴ συντροφιά τοῦ Παλαμᾶ καί τοῦ Ἑφταλιώτη.

Τὴ στιγμὴ πού τὸν ξεπροβοδούσαμε στὸ σταθμὸ τῆς Ὀμόνοιας, τονὲ ρώτησε ὁ Παλαμᾶς:

— Δεῖ θὰ μᾶ, ἐρθετε μαζί μὲ τὸν Πάλλη καμιά φορὰ καί στὴν Ἀθήνα;

— Λογαριάζουμε ἕνα τέτιο ταξίδι, μὰ τότε θᾶχουμε μαζί μας καί τὸν Ψυχάρη.

Καί μᾶς ἄφισε, φεύγοντας, τὴ γλυκιὰ αὐτὴν ἐλπίδα

Δ. Τ.